

OSNOVNA POVELJA

Splošne zahteve

Vaditelj mora pri šolanju psa uporabljati zapisana povelja v tej prilogi in nobenih drugih povelj. Povelja morajo biti usklajena pri vseh vaditeljih.

Enaka povelja mora uporabljati tudi slepa oseba.

Osnovni položaj psa je stoja ob vodnikovi levi oziroma desni nogi (glede na morebitne ostale invalidnosti slepe osebe)

1.1. »Naprej!«

Povelje za vsak začetek dela, potem ko slepa oseba oziroma vaditelj psa pripravi – ga ustrezno opremi (ovratnica, povodec, vodilo), da lahko pes začne delati. Na povelje "Naprej!" mora pes hoditi za pol dolžine telesa pred slepo osebo, ne sme vleči ne preveč in ne premalo. Pes mora imeti prijazen, enakomeren vlek. Vodilo je podaljšana roka slepe osebe, slepa oseba in pes se prek vodila "pogovarjata". Z vodilom ni dovoljeno usmerjati oziroma vplivati na psa.

1.2. »Stoj!«

Na to povelje se mora pes ustaviti.

1.3. "Obrni!"

Pes se mora na to povelje obrniti za 180 stopinj.

1.4. "Skoči, pojdi, konec!"

Pes je prost.

1.5. "Lulat, kakat!"

Pes mora na to povelje na povodcu obvladati opravljanje fizioloških potreb. Pes mora na to povelje voditi slepo osebo do zelenice, tam ga da slepa oseba iz vodila oziroma držala in poveljuje. Psu se vodilo oziroma držalo sname, a mora ostati na povodcu.

1.6. "Ja, To!"

Povelji za pohvalo oziroma, če pes naredi nekaj zaželenega - potrditev vedenja. Slepa oseba lahko uporablja povelje, ki ji najbolj ustreza oziroma najbolj ustreza njenemu psu. Pohvalo lahko okrepi z božanjem, trepljanjem in (občasno) nagrado.

1.7. "Ne!"

Povelje prepovedi, ker je pes naredil nekaj napačnega – je napačno nakazal oviro, je hotel pobrati nesnago, se je odzval na zunanji dražljaj ali je storil katerokoli drugo napako.

1.8. "Sem, pridi!"

Pes mora na to povelje priti do slepe osebe, se dotakniti njene iztegnjene roke in preiti v osnovni položaj, ob levo nogo oziroma desno nogo (v primeru drugih invalidnosti slepe osebe).

1.9. "Prostor!"

Povelje za odložitev in čakanje psa na prostoru.

1.10. "Počakaj!"

Pes na to povelje čaka, lahko stoji, sedi ali leži.

1.11. "Sedi!"

Pes mora na to povelje sedeti.

1.12. "Levo, desno!"

Med vodenjem mora pes na to povelje zaviti levo ali desno. Povelje lahko uporabljamo v stoji ali med gibanjem.

1.13. "Naprej - ravno pločnik!"

Na to povelje mora pes prečkati cesto na označenem prehodu za pešce in slepo osebo voditi do pločnika in rob pločnika tudi nakazati. Preden slepa oseba prečka cesto, se mora pes obvezno ustaviti, čeprav ni slišati nobene nevarnosti in za to vsaj na videz ni razlogov. Pes mora nakazati tudi rob pločnika, čeprav ta ni dvignjen od tal (pločniki namenjeni invalidom na vozičku).

1.14. "Rob, Do roba!"

Pes se mora ustaviti na vsakem robu, čeprav ni velike izbokline in ta sploh ne bi ovirala slepe osebe pri hoji. Povelje uporabi slepa oseba, če želi, da bo pes takšno oviro v prihodnje nakazoval.

1.15. "Klopca!"

To povelje pomeni, da pes v parku, na postajah najde prazno klop, na postajah in v javnih lokalih mizo s stolom, v avtobusu pa prost sedež. Pes nakaže prostor za sedenje tako, da položi gobec klop.

1.16. "Vrata!"

Pes mora na to povelje najti in po potrebi nakazati vrata. Pri vstopu in pri izstopu iz prostora vrata nakaže tako, da se usmeri proti kljuki na vratih.

1.17. "Vhod/Izhod!"

Pred zaprtimi drsnimi vrati se mora pes ustaviti tik pred njimi. Skozi vrata gre najprej pes in za njim slepa oseba v določeni razdalji oziroma skupaj, če so vrata dovolj široka.

1.18. "Stopnice!"

Pes mora na to povelje poiskati stopnice. Besedo "išči" moramo izpustiti, ker je to slušno povelje za iskanje z nosom.

1.19. "Zebra!"

Povelje za iskanje prehoda za pešce. Na to povelje mora pes slepo osebo pripeljati do označenega prehoda za pešce in tam počakati do naslednjega povelja.

1.20. "Počasi!"

Povelje za upočasnitev hoje, ker se slepa oseba morebiti slabo počuti, ali pa ni povsem prepričana sama vase oziroma psu ne zaupa. Pes mora nakazovati oziroma sam upočasniti hojo (slepa oseba mora na

vodilu čutiti, da je tam določena sprememba, zato ker je pes zmanjšal hitrost in s palico potipa, za kaj gre), in sicer v naslednjih primerih:

- pri hišnih vogalih,
- v ozkih prehodih,
- pri pokončnih ovirah,
- pred vrati, ki se samodejno odpirajo,
- in drugih podobnih primerih.

1.21. "Tempo!"

To povelje se uporabi, če slepa oseba želi, da bo šel pes hitreje.

1. 22. "Poberi!"

Povelje uporabimo, da pes pobere slepi osebi povodec, palico ali kakšno drugo stvar, katera ji je padla.

1.23. "Ciljna povelja – Domov, Lekarna, Trgovina...!"

Na ta povelja mora pes slepo osebo po najkrajši poti voditi do zadanih ciljev. Podobno lahko pri odhodu od doma slepa oseba uporabi povelja za cilje, kamor želi, da jo pes pripelje: "trgovina", "pošta", "zdravnik" ...

1. 24. "Semafor!"

Pred preходом za pešce na povelje "Semafor", mora pes slepo osebo pripeljati do semaforkega droga in ga nakazati. Nato slepa oseba izda novo povelje za iskanje prehoda za pešce-zebre.